



Bevarandeplan för Natura 2000-området Klammersbäck-Torup SE0420245



Klammersbäck, Foto: Österlens vattenråd

Grunduppgifter om Klammersbäck-Torup

Län:	Skåne
Kommun:	Simrishamn
Läge :	1,5 km söder om Ravlunda kyrka, ca 3 km längs Klammersbäck
Markägare :	Enskilda
Areal :	8,8 hektar
Skyddsform:	Till största del biotopsskydd
Bakgrund:	pSCI beslutat av Regeringen 1998-12. SCI fastställt av EU-kommissionen 2004-12. SAC fastställt av Regeringen 2011-03. Bevarandeplan fastställd & kungjord av Länsstyrelsen Skåne 2018-06-07 respektive 2018-06-15.
Reviderad:	2018-01



Vad betyder Natura 2000?

EU bygger ett nätverk av områden med skyddsvärd natur som kallas Natura 2000. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa. Natura 2000 har tillkommit med stöd av två EG-direktiv; Fågeldirektivet (EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009) om bevarande av vilda fåglar och Habitatdirektivet (EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen. Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom Natura 2000-området kräver tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Vad är en bevarandeplan?

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas i Natura 2000-området. Bevarandeplanen innehåller viktig information som används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanerna redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha *gynnsam bevarandestatus*. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan *gynnsam bevarandestatus* innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär *gynnsam bevarandestatus* att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten av dess livsmiljö är tillräcklig. I bevarandeplanen anses fullgod bevarandestatus vara densamma som gynnsam.

Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas. Bevarandeplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. När bevarandeplanen förändras medför det att den måste fastställas på nytt. Då ges markägare och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter. Vid tillståndsprövning är det viktigt att utnyttja den nya kunskapen som finns i reviderade bevarandeplaner även innan arealer och arter har beslutats av regeringen.

Mer information om Natura 2000

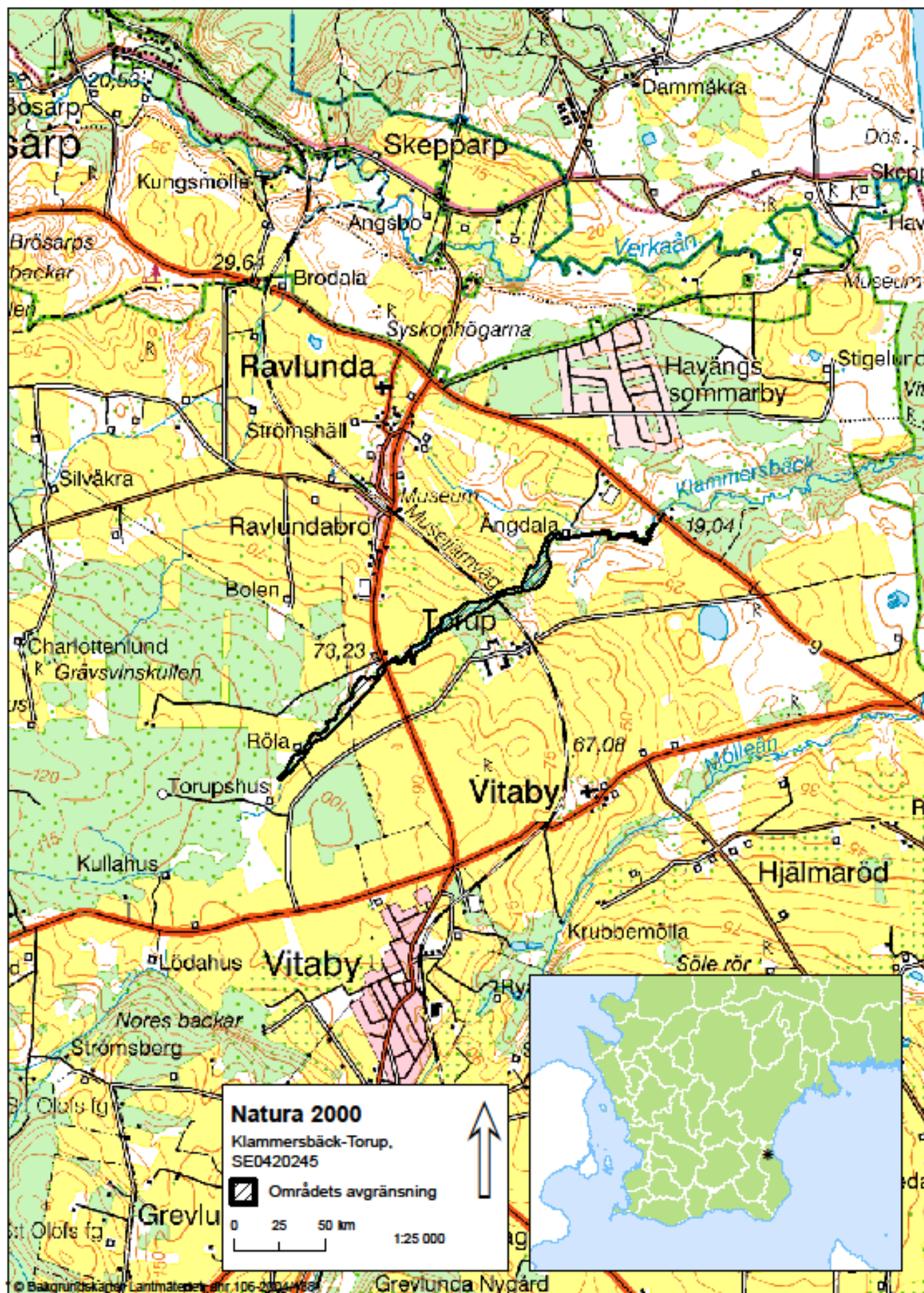
Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/skane/N2000 eller
telefon 010-224 10 00

Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se

Innehållsförteckning

ÖVERSIKTSKARTA.....	5
OMRÅDESBESKRIVNING.....	6
INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT NATURA 2000.....	7
Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden.....	8
Bevarandemål.....	8
Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus.....	10
Naturtyper.....	10
Natura 2000 – arter.....	12
HOTBILD – VAD KAN PÅVERKA NATURA 2000-OMRÅDET NEGATIVT?.....	13
SKYDD OCH BEVARANDEÅTGÄRDER.....	15
Skydd och reglering.....	15
Prioriterade bevarandeåtgärder.....	16
Restaureringsåtgärder.....	16
Löpande skötsel.....	16
Uppföljning.....	16
REFERENSER.....	17
BILAGOR.....	17
Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000.....	18
Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan.....	20
Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.....	21
Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna.....	22

Översiktskarta



Områdesbeskrivning

Klammersbäck-Torup är ett lövskogsdominerat område som följer tätt längs Klammersbäcken under ca 3 km uppströms Ängdala mellan Ravlunda och Vitaby i Simrishamns kommun. Efter Ängdala går bäcken över i ett annat Natura 2000-område, Klammersbäck SE0420238 som huvudsakligen består av betesmark.

Inom Klammersbäck-Torup avlöser klibbals-, ask-, ek-, och almskogar varandra och omges av ett öppet kuperat åker- och beteslandskap med flertusenårig kontinuitet. Öppenheten bryts av trädgångar och fruktodlingar. I västra delen av området går kulturbetesmarkerna in i Natura 2000-området och längst i väster är bäckens naturliga lopp påverkat av dikningsföretag (uträtning).

Förutom Klammersbäck rinner också Verkaån och Mölleån genom odlingslandskapet. Åarna har stora biologiska värden och god vattenkvalitet. De är betydelsefulla för havsöringens lek, speciellt i Verkaån. Öring men också nejonöga finns upp till Löddehus.

Där Klammersbäck rinner ut i havet (utanför Natura 2000-området Klammersbäck-Torup men vid Natura 2000-området Verkaåns dalgång, SE0420075) finns ett fredningsområde där fiske är förbjudet 15 sep - 30 apr men det finns undantag för ålfiske som utövas med stöd av enskild rätt.

Kulturbetesmarkerna som ansluter väster om Persahusen är delvis igenväxta med höga värden i fältskiktet (sumpskogs- och lundflora) och trädskiktet med mycket hassel och grova buskar med inslag av ek och ask som mäter över 1 m i brösthöjd samt gammal lönn.

Bäcken är i övrigt påverkad med ett dämme för bevattningsändamål mellan Torup och Röla strax efter vägbanken. Naturligt vandringshinder finns uppströms Löddehus där det finns en ravin med naturligt branta fall. Den kraftiga fallhöjden gör att det finns många forsande avsnitt. Klammersbäck restaurerades under 2001 då långa sträckor som var lagda i kulvert öppnades upp samt en ny bäckfåra återskapades.

Klammersbäckens vatten är det mest näringsrika av samtliga Österlenåar. Halterna är extremt höga även ur skånskt perspektiv. Det finns dåliga syreförhållanden i vattendragets nedre delar. Detta sker pga hög produktion av växter och djur och det medför också att rena steniga bottnar slammar igen.

Jordarten i området växlar från lerfria moränlager i väster och sandiga-siltiga issjösediment i öster där bäcken bitvis bildar en djup ravin med branta, lövklädda sidor.

I östligaste delen där terrängen är flackare har svämsediment lagrats längs bäcken.

Underliggande berggrund är av lerskiffer i östra delen och i väster övergår den i sandsten.

Kvarnlämning och en offerkälla finns i västra delen av området. Torup utgör en större herrgård med rationell drift och stora öppna fält. Huvudbyggnaden är från 1600-talet och är försedd med trappstegsgavlar. Ekonomibyggnaderna är i tegel och gråsten. Till gården leder en allé.

På en ägodelskarta från 1756 syns att delar av omgivningarna närmast ån var ängsmark som slåtrades men det fanns också beteshagar och små åkerlyckor.

En närmare beskrivning av naturtyper och arter finns under rubriken Beskrivning av naturtyper och arter.

Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 och bilaga 1) konstaterades vid fältbesök.

Tabell 1. Klammersbäck-Torups naturtyper med arealer och Natura 2000-arter inom området. Natura 2000-koder inom parentes. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus (gynnsam bevarandestatus) där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid.

Naturtyp	Areal (ha) med bedömd bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	Totalt
♦ Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260)		0,62	0,62
♦ Näringsrik ek- eller ek-avenbokskog (9160)		0,38	0,38
♦ *Ädellövskog i branter (9180)	1,4	0,33	1,7
♦ *Svämlövskog (91E0 eller 9750)	2,7	1,0	3,7
Total areal naturtyper:		6,4	
Icke-naturtyp			
Utvecklingsmark mot:			
- Svämlövskog (91E0)	0,5		0,5
Total områdesareal:		8,8	
Natura 2000-arter			
Stensimpa - <i>Cottus gobio</i> (1163)		Icke fullgod bevarandestatus	
*prioriterad naturtyp enligt Natura 2000			
♦ ny art/naturtyp som inte är beslutad av Regeringen			
Δ kunskapsbrist finns om arten/naturtypen			

Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden

Det övergripande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv.

För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de fåglar, naturtyper, Natura 2000-arter och typiska arter som utgjort grund för utpekandet av området. Genom att ha gynnsamt tillstånd bidrar Natura 2000-området till att skapa eller upprätthålla en gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå.

De prioriterade bevarandevärdena är de gamla grova träden, de senvuxna träden samt den döda veden och detta finns i naturtyperna näringsrik ek- eller ek-avenbokskog (9160), ädellövskog i branter (9180) och svämlövskog (91E0) samt vattendraget (3260) med dess bäckravin och fall.

Motivering:

Natura 2000-området Klammersbäck-Torup utgör ett mindre vattendrag som är relativt opåverkat av föroreningar, ån rinner i en bäckravin med höga branter bevuxna med lövskog. Vattendraget är värdefullt för vissa fiskar som öring, ål och stensimpa och för bottenfaunan i ån. Ån har hög status avseende bottenfauna.

Bevarandemål

Vattendraget (3260)-Klammersbäck-Torup

Arealen av Mindre Vattendrag (3260) ska vara minst 0,62 hektar. Det ska finnas en naturliknande hydrologisk regim och det ska finnas meandersträckor, forsar och fall, ravin, erosionspartier och branter. Det ska finnas en naturliknande vattenståndsvariation som skapar en variation av strandmiljöer med hög biologisk mångfald. Den hydrologiska regimen ska motsvara minst god status med avseende på flödets förändringstakt samt vattenståndets förändringstakt enligt HVMFS 2013:19. Det ska finnas sträckor som präglas av erosion och sedimentation (meandring) som skapar blottlagd jord/strandzon och strandbrinkar. Det ska finnas effektiva passager för djur och växter till anslutande vattensystem och svämplan. och får lägst motsvara hög status med avseende på upp- och nedströms konnektivitet enligt HVMFS 2013:19.

Vattnet ska vara klart med ett siktdjup och ljusklimat som är förknippat med naturtypen. Vattenkvaliteten ska vara god. Försurning ska inte förekomma. Syrgashalten ska vara god. Det ska finnas sand- eller grusbotten av glacialfluvialt ursprung. Vattendraget ska vara naturligt eller naturliknande med avseende på rätning och rensning samt innehålla naturliga strukturer. Det ska finnas en funktionell buffertzona i anslutning till vattendraget. Typiska/karakteristiska arter ska förekomma rikligt. De typiska arterna som finns i vattendraget är bäcknejonöga, stensimpa, kräftdjuret *Gammarus pulex*, skalbagarna *Hydraena gracilis* och *Elmis aenea* samt dagsländor och nattsländorna *Beatis sp.*, *Isoperla difformis*, *Isoperla grammatica*, *Amphinemura sulcicollis* och *Nemoura sp.*.

Skogarna (91E0, 9160, 9180)

Arealen av ekskog (9160) ska vara minst 0,38 ha. Arealen av ädellövskog i branter (9180) ska vara minst 1,72 hektar. Arealen av svämlövskog (91E0/9750) ska vara minst 3,7 ha men när utvecklingsmarken utvecklat kvalitét så kan 0,5 ha till att ingå i naturtypen så att arealen blir minst 4,2 ha.

- Småskaliga naturliga processer, som t. ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur.
- Vattenståndet ska variera naturligt och översvämningar som sker regelbundet och/eller säsongsvist ska påverka dynamik och struktur.
- Avverkning av ädellövträd får inte förekomma. Skogen ska bestå av olika trädarter till följd av naturlig störningsdynamik och succession.

Direkt efter omvälvande störningar ska det finnas öppen och glest beskogad mark med döda träd samtidigt som karaktäristiska pionjärträdarter och typiska arter ska etablera sig. Skog med högre krontäckning ska utvecklas och lövträd ska kunna dominera i sena successionsstadier.

- Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av följande trädarter: al; alm; ask; ek; hassel.
- Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. - Det ska finnas ett buskskikt med olika växtarter (t.ex. hassel).
- Det ska finnas följande strukturer/substrat: gamla träd och grova träd; liggande död ved och stubbar; stående döda eller döende träd; död ved i olika former inklusive levande träd med döda trädeldar; träd med socklar; träd med hackspettsbohål; gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar;
- Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska utgöra ett måttligt inslag genom en mosaik av/variation mellan täta resp. öppna och glest beskogade delar, samt bryn; Fuktig till blöt mark, t.ex. vid stränder/våtmarker/surdrag/källor/utströmningsområden, ska utgöra ett måttligt inslag i delar av området; Blommande örter, buskar och träd ska utgöra ett måttligt inslag i hela området.
- Gran, och sly/ungträd ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. Ersättningsträd till de gamla träden ska tillåtas växa upp. Typiska/karaktäristiska arter ska förekomma rikligt. De typiska arterna som finns i områdets ekskogar (9160) är gulplister, buskstjärnblomma, murgröna, skogsbingel, storrams och gulsippa. De typiska arterna som finns i områdets ädellövskog i branter (9180) är smånunneört, lungört, hässleklocka, skogsbingel, liten blekspik och stiftklotterlav. De typiska arterna som finns i områdets svämlövskogar (91E0/9750) är lundvårlök och de karaktäristiska arterna är skärmstarr och gulsippa.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus

Naturtyper

Vattendraget (3260)

MS_CD: WA14239288, EU_CD: NW617647-139740.

Klammersbäck är ett litet vattendrag som rinner ut i Hanöbukten. Bäckens hör till kustområdet mellan Helge å och Nybroån.

Klammersbäckens övre delar rinner genom skogsmark med insprängda betesmarker. Nedströms Lödahus (d,v,s, inom Natura 2000-området) är Klammersbäck bara ca 0,5 m bred men med bra fall. Vattendraget är bredare längre nedströms. Djupet är ca 0,3 m. Medelvattenflödet är 0,09 m³/s. Temperaturen i vattnet ligger på en jämn och låg nivå året runt (ca 7,3°C). Vattenfärgen ligger på 25 mgPt/l vilket endast ger ett svagt färgat vatten.

Botten är av sten-grus, vilket är lämpligt habitat för bottenfauna. Bottenfaunan är därför väldigt individrik för att vara en sådan liten bäck, ca 5000ind/m². Faunan domineras av dagsländan *Baetis rhodani* (saknar svenskt namn liksom alla nedanstående arter) och sötvattenmärlan *Gammarus pulex*, som gynnas av hög näringsbelastning men det finns också många renvattenskrävande arter t.ex. snäckan *Ancylus fluviatilis*, bäcksländorna *Brachyptera risi*, *Protonemura meyeri*, *Nemoura flexuosa*, *Leuctra hippopus*, *Capnia bifrons*, *Capnopsis schilleri* *Isoperla difformis*.

Skalbaggarna *Elmis aenea*, *Hydraena gracilis* och *Limnius volckmari* finns också.

Nattsländorna *Agapetus fuscipes*, *Odontocerum albicorne* och *Silo pallipes* förekommer också.

Den sällsynta nattsländelarven *Ecclisopteryx dalecarlica* som är känslig för försurning och föroreningar är relativt vanlig. En dominerade andel av de vattenlevande sländorna är dock sådana som ofta påträffas i kraftigt jordbrukspåverkade vatten. En anledning till att det finns både arter som är försurningskänsliga och försurningsokänsliga arter är att fallhöjder som t.ex. Linderödsåsens sydostslutning piskar in syre från luften ner i vattnet och bottenarna spolas fria från slam. Fortsatt övergödning kommer dock att medföra att känsliga arter försvinner.

Kärlväxten svärdsilja växer vid vattendraget.

Inom vattensystemet är stensimpa, *Cottus gobio*, funnen längre ned vid betesmarkerna vid Haväng och Vitemölla strandbackar (Klammersbäck SE0420238), och arten hör till vattendragets fauna. I vattendraget inom Natura 2000- området har bäcknejonöga och havsöring hittats. Stora mängder havsöring går varje höst upp i ån för att leka. Havsöring kräver kallt vatten och rena steniga bottenar för lyckad förökning.

Stora delar av Klammersbäck-Torup ringlar genom jordbruksmark som ofta har en beskuggande trädriddå längs vattendraget. Uppströms Torup är fallet kraftigt och botten domineras av sand ändå är bottenfaunan likartad den längre uppströms. Där vattendraget fortsätter inom Natura 2000-området Klammersbäck, d.v.s. I Haväng och vitemölla strandbackar dominerar sanden på botten och artrikedomen i vattnet har försvunnit.

Forsärla, strömsstare och kungsfiskare finns i området.

Konduktiviteten är ett mått på mängden salt i vattnet vilket är ett indirekt mått på förorening. I Klammersbäck ligger konduktiviteten på 27-30 mS/m, vilket är lågt. Turbiditeten visar hur grumligt vattnet är, ju mer partiklar desto högre turbiditet. I Klammersbäck ligger turbiditeten

på 1,1 resp. 5,5 FNU vilket är bra för första siffran men bara hyfsat bra för 5,5. Över 6 FNU är dåligt.

Höga kadmium-zink- och aluminiumhalter i vattnet har uppmätts i vattendragets övre delar. Detta område har dock en naturligt hög metallförekomst.

Den totala kvävehalten beror mest på näringsläckage från åkermark och avloppsutsläpp. Det kommer även stora mängder näringsämnen från det kommunala avloppsreningsverket i Ravlunda samt från bristfälliga enskilda avlopp och gödselvårdsanläggningar. Fosforhalten kan ibland vara mycket höga i det renade avloppsvattnet. Reningsfunktionen måste förbättras. Det är bra med låga kvävehalter men det är ovanligt i Skåne. Det mesta kvävet är i form av nitrat. I Klammersbäck ligger totalhalten kväve på 8,5 mg/l vilket är extremt högt. Klammersbäck är det mest näringsrika av samtliga Österlenåar. Halterna är höga även ur skånsk synvinkel.

Totalhalten av fosfor beror mest på läckage från åkermark och avloppsutsläpp. Det är bra med en låg halt fosfor men det är ovanligt i Skåne. I Klammersbäck ligger halten på ca 0,207 mg/l vilket är extremt höga halter.

Svämlövskog (91E0/9750)

Skogsområdena med svämlövskog är örtrika och omväxlande med klibbal, alm, ask, fågelbär, hassel, hägg, lönn, rönn och ek i trädskiktet. Al och ask dominerar dock i svämlövskogen. Svämlövskogen finns i anslutning till Klammersbäck.

Skogen svämvas över årligen vid höga vattenflöden. Det är viktigt att hydrologin tillåts vara naturlig och bevaras i området.

Alla bestånden med svämlövskog är i åldern 50-75 år utom ett som består av ung alskog 25-50 år. De flesta bestånden är tvåskiktade men några enstaka är tre-flerskiktade. Socklar förekommer.

Mängden död ved varierar men det finns några med rikligt med död ved (15-40m³/ha t.ex. vid Persahuset. Annars är det lite (<5m³/ha) eller måttligt med död ved (5-15m³/ha). Död ved finns i form av grov död ved, hålträd med mulm, torrakor samt som ädellövträd med grova döda delar.

Grova träd saknas oftast men enstaka grova träd (<2st/ha) finns på sina ställen. Strax väster om Persahuset finns tämligen allmänt med grova träd.

Svämlövskogarna betas inte alls eller har svag-måttlig betespåverkan.

Allra längs ner i nordväst, vid Röla, finns det senvuxna träd d.v.s. träd som är gamla och är bevuxna med lavar och mossor men som är smala som unga träd.

Fältskiktet består av ekorrbär, gulplister, skogsbingel, vårlök, desmeknopp, storrams, guldlocksmossa, slät fjällav och platt fjädermossa.

Svämlövskogarna har mestadels fullgod bevarandestatus men vissa mindre områden i väster har icke fullgod bevarandestatus p.g.a. att de är unga, 50-75 år tvåskiktade skogar med lite död ved där det oftast saknas gamla träd.

Ädellövskog i branter (9180)

I ädellövskogen i branter (9180) mellan Torup och Ängdala ingår ask, hassel, al, alm och lönn och de dominerade trädslagen är alm, ask och lönn. Som namnet säger så växer skogen i branterna ner till bäckravinen där Klammersbäck ringlar sig fram.

Skogen är äldre i östra delen, där bestånden är 76-125 år i medelålder och skogen är tre-flerskiktad. I väster är skogen 50-75 år och enskiktad.

Båda bestånden har mycket död ved, i den äldre skogen finns rikligt med död ved (15-40m³/ha) medan det i väster är mycket rikligt >40m³/ha. Den döda veden finns i form av hålträd med mulm, grov död ved och torrakor.

Grova träd saknas i detta västra bestånd men i det östra finns det tämligen allmänt (2-10st/ha) med grova träd. Vissa träd är vidkroniga, spärrgreniga.

Det syns en svag antydning till sent skogsbruk i det äldre beståndet men annars saknas spår. Det saknas spår av dikning i området.

Spår av hävd genom bete finns i form av viltbete.

Arter som finns i naturtypen är gulplister, murgröna, skogsbingel, vildkaprifol, smånunneört, tandrot, lungört, hässleklocka, nejlikrot, guldlocksmossa, platt fjädermossa, liten spiklav och stiftklotterlav.

Det mesta av ädellövskog i branter har fullgod bevarandestatus men ett bestånd är enskiktat och har bara enstaka grova träd men där finns mycket död ved. Detta bestånd har icke-fullgod bevarandestatus.

Näringsrik ekskog (9160)

Vid Torup finns en näringsrik ekskog (9160). Ekskogen är av hassel-variant (9160). Träd av ask, ek, hassel, lind, och lönn finns men ek och ask dominerar.

Skogen är tre-flerskiktad och ca 75-125 år i medelålder. Det finns måttligt med död ved (5-15m³/ha) i form av torrakor. Det finns enstaka gamla träd. Det finns vissa spår av skogsbruk, både från äldre tid och från senare tid. Det finns inga diken.

Fältskiktet består av vitsippa, gulsippa, buskstjärnblomma, svalört, tandrot, murgröna, ramslök, gulplister, skogsbingel storrams och liten blekspik.

Ekskogen har icke-fullgod bevarandestatus p. g. a. att det endast finns enstaka grova/gamla träd och det finns spår av sentida skogsbruk.

Natura 2000 – arter***Stensimpa (1163)***

Stensimpa är funnen längre ned i bäcken och det är osäkert om den finns inom Natura 2000-området. Elfiske efter arten behöver genomföras.

Stensimpa är en fisk som förekommer i många olika typer av sötvattenmiljöer med rensplad botten, från grunda brackvattnemiljöer till små bäckar. Arten är vanligast i sträckor med strömmande vatten som har steniga och grusiga bottnar, men den går att hitta såväl på blockrika bottnar som på rena sandbottnar. I Skåne finns arten bara i landskapets sydöstra hörn, men i östra Småland och norrut är arten ganska vanligt förekommande. Den finns också i Östersjön, men utbredningen där är osäker. Det antas att den kan trivas i Östersjön så långt söderut som Blekinge, men längre söderut än så verkar vattnets salthalt vara för hög. Spridningsförmågan hos arten är inte känd i detalj, men den antas kunna etablera starka bestånd i vattendrag ganska

snabbt. Den lever främst på ryggradslösa djur, fiskrom och ibland fiskyngel. Artens population beskrivs i både Sverige och Europa som Livskraftig (LC).

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Nedan redovisas exempel på åtgärder som riskerar att påverka utpekade naturvärden negativt. För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller skogsbruksåtgärder ska istället Skogsstyrelsen kontaktas.

Observera att dessa hot ej är föreskrifter som t.ex. för naturreservat utan är tänkt att användas som ett verktyg vid tillståndsprövning samt för att påvisa vad som påverkar Natura 2000-området.

De största hoten för områdets naturtyper och Natura 2000-arter är:

Vattendraget

- Tillförsel av främmande giftiga eller reproduktionsstörande ämnen såsom tungmetaller och hormoner.
- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvaliteten genom t.ex. utsläpp av föroreningar och gifter i vattendrag, försurning eller eutrofiering. Rensning, dikning, muddring eller breddning av vattendraget i området. Stensimpans population kan drabbas hårt av dessa åtgärder.
- Nedfall av luftföroreningar och användning av bekämpningsmedel och kemikalier inom området och i de omkringliggande skogarna och åkrarna. Föroreningar försämrar vattenkvaliteten i vattendraget med stensimpa.
- Exploatering av vattendragens stränder. Bebyggelse, vägar, borttagande eller minskad bredd av ekologiskt funktionella kantzoner, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering och täktverksamhet, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt. Exploatering/konstruktion i vattendraget har en stor negativ effekt på öringen.
- Vattenuttag under perioder med lågvattenflöde innebär risk för uttorkning, förhöjda vattentemperaturer och syrgasbrist. Vattenuttag av grundvatten. Under torra somrar utgör stora bevattningsuttag ett mot allt liv i bäcken då vattenflödet upphör helt på vissa ställen.

- Vattenreglering och vandringshinder i vattendragen. Reglering har en negativ påverkan på populationerna av öring och stensimpa, och är ett hinder för deras möjlighet att sprida sig.
- Avfall och avlopp från hushåll, faciliteter och campingboende, t.ex. husbilar eller husvagnar, inom och utanför området.
- Borttagande av död ved och andra strukturer som har betydelse för ett rikt och varierat vattendrag.
- Införande av signalkräfter eller främmande arter som inte förekommer naturligt i de akvatiska miljöerna i vattensystemet. Jätteloka och jättebalsamin finns längs vattendraget.

Skogarna

- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering och täktverksamhet, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Plantering av andra trädslag t.ex. gran.
- Produktionsinriktat skogsbruk i, och ofta även i anslutning till ett objekt. Skogsbruket leder till att värdefulla element och strukturer försvinner, samt även leda till uttorkning genom ändrade markförhållanden och hydrologi. Det innebär i sin tur att många arter knutna till naturtypen, har svårt att överleva. Slutavverkningar innebär också en fragmentering av naturtypen.
- Avverkning av grova träd, senvuxna träd, socklar, hålträd, döda eller döende träd inom området eller i omkringliggande områden. Borttagning och bortforsling av markliggande död ved.
- Utdikning, dränering och andra ingrepp som ändrar de hydrologiska förhållandena och leder till uttorkning av naturtyper. Naturtyperna kan påverkas negativt även av perifera dikningsföretag, ledningsgrävningar och vägdragningar om de leder till sänkt grundvattennivå eller ändrad hydrologi på lokalerna. Transporter, speciellt i fuktiga delar ger markspår som förstör vegetation och arter som vistas på marken.
- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavvattning. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvalitén genom t.ex. utsläpp av föroreningar och gifter i vattendrag, försurning eller eutrofiering.
- Igenväxning som minskar gamla träds- och hålträdens livslängd och hindrar rekrytering av nya hålträd, vilket leder till kontinuitetsbrott.
- Brist på föryngring av nya träd som ska ta över efter de gamla träden i skogen. Brist på naturliga störningar i skogen.
- Nedfall av luftföroreningar. Luftföroreningar kan bl.a. skada områdets lavflora.

- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande skogarna och åkrarna.
- Spridning av invasiva arter.

Skydd och bevarandeåtgärder

Bevarandeåtgärderna består av nuvarande och eventuella planerade skydd, restaureringsåtgärder, som vanligtvis är större engångsåtgärder, och löpande skötsel, som inte är engångsåtgärder och som behöver göras löpande.

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27-29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Vid genomförandet av art-och habitatdirektivet utgår man från att alla verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd. Enligt övergångsbestämmelserna krävs inte ett sådant tillstånd för verksamheter som påbörjats före 1 juli 2001 under förutsättning att de vid denna tidpunkt hade tillstånd enligt 9 eller 11 kap miljöbalken (eller motsvarande äldre bestämmelser). De tillståndsgivna verksamheterna skyddas av rättskraften i tillståndet. Syftet med övergångsbestämmelserna var inte att undanta tillståndskravet för framtida förändringar av befintliga verksamheter utan man ville undvika en obligatorisk omprövning av samtliga verksamheter som bedrevs 1 juli 2001. Vid ändringar av verksamheter och vid nyanläggning aktualiseras dock tillståndsplikten.

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den eller dem som äger eller brukar marken. Om skötseln av ett Natura 2000-område orsakar merkostnader för en markägare eller arrendator kan ersättning eventuellt fås, till exempel miljöersättning för betesmarker. Markägaren kan även skriva skötselavtal med Länsstyrelsen.

Markägare kan eventuellt få rätt till ersättning om **tillstånd inte kan ges** och Natura 2000 innebär avsevärda begränsningar i pågående markanvändning inom den berörda delen av fastigheten. Ersättning ges dock inte i alla fall t.ex. inte om man blivit nekad att uppföra byggnationer inom Natura 2000-områden. Om skog ska ersättas vill Naturvårdsverket att all skog inom Natura 2000-området ersätts samtidigt så att inte Natura 2000-området har ersatts i vissa delar och inte i andra.

Skydd och reglering

Natura 2000-området Klammersbäck-Torup är till största delen skyddad som biotopskydd i de centrala delarna. De delar som är utanför biotopskyddet är ca 1 ha naturtyper samt utvecklingsmarken längst nedströms. Den största delen av området skogar är också

nyckelbiotoper, vilket inte är ett skydd i sig själv men seriösa skogsbolag ska ej avverka där. Dessutom krävs ett 12:6 samråd med Skogsstyrelsen. Skogsvårdslagen kräver att man skapar skyddszoner för att förhindra skadlig inverkan på vattendrag i samband med avverkning.

I området anses de nödvändiga bevarandeåtgärderna vara tillräckligt reglerade.

Prioriterade bevarandeåtgärder

De prioriterade bevarandevärdena inom området är att bevara trädbeskuggningen runt vattendraget, att anlägga skyddszoner vid åkrar som ansluter till vattendraget eller där näring kan rinna ner till vattendraget t.ex. branternas krön. Även att ta bort befintliga vandringshinder behövs för att ge fri framkomlighet för fisk och andra organismer. Enskilda avlopp utan bra rening bör också åtgärdas. Vårda de grova stora träden och avverka inga träd vid ån.

Restaureringsåtgärder

- Ta bort bråte och skrot som tippats längs bäckravinerna. Bevara dock död ved som är bra för vattendraget och dess arter att bevara.
- Bevara en trädbeskuggning på vattendraget så att temperaturen hålls nere för fiskar och andra arter i vattendraget.
- Borttagning av vandringshindret vid Persahusen.
- Kunskapsinsamling från elfiske i övre delen av Klammersbäck samt provtagning av kiselalger, vattenkemi och metaller i vattnet.
- Se över enskilda avlopp som mynnar i vattendraget och ställ krav om bättre avlopp om sådana upptäcks.

Löpande skötsel

- Vård av jätteträd i betesmark och anslutande bryn t.ex. friställning av grova träd så att inte andra träd går in i deras kronor.
- Bevara de grova träden
- Anlägg en skyddzon mellan vattendrag och de åkrar som gränsar till/löper utmed eller sluttar ner mot vattendraget och på bäckravinens krön. Man kan få miljöersättning för anläggande av skyddszoner. För att du ska få ersättning för en skyddszon mot vattendrag ska den vara minst 6 meter bred och maximalt 20 meter bred men det finns inget som hindrar att man anlägger en bredare skyddszon, eftersom man egentligen bör ha så breda skyddszoner att de ger ett fullgott skydd för de värden som man vill bevara i vattnet.
- Fortsätt att beta betesmarkerna som finns i anslutning till vattendraget bl.a. i öster.
- Håll främmande arter under uppsikt och ta bort dem vid behov

Uppföljning

Uppföljning av naturtyper och arter inom Natura 2000-områdena kommer att ske med omdrev vart 6:e eller 12:e år beroende på naturtyp och art. Vissa delar av uppföljningen, som t.ex. areal är obligatoriska medan andra delar kan väljas av länsstyrelserna själva. Mer information om enskild naturtyp/art finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Referenser

- ArtDatabanken 2015. *Rödlistade arter i Sverige 2015*. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artdatabankens Artfaktablad (1992-2001) för de rödlistade arterna inom området.
- Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne Län om rödlistade arter, GIS-skikt.
- Bedömningsgrunder för sjöar och vattendrag;
<http://www.vattenorganisationer.se/nvvf/downloads/25/bilaga22009.pdf>
- Ekologgruppen i Landskrona AB Klammersbäck-Bottenfauna i Österlenår .2006
- Länsstyrelsen i Kristianstads län. 1996. Från Bjäre till Österlen – Skånska natur- och kulturmiljöer. Fälths Tryckeri Värnamo. 1996.
- Länsstyrelsen i Kristianstads län.1996. Klammersbäck – Mölleån, Rörums Norra å – Rörums södra å, Kvarnbybäcken.
- Löfroth M. (ed.) 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets förlag.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. *Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål*. Lund SGU:s vägledning: <http://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/grundvatten-i-planeringen/grundvattenberoende-ekosystem/>
- Skogsstyrelsen, *Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsen. 2000.
- Skogsvårdsstyrelsen 1995-11-08. Nyckelbiotopsinventeringen.
- Sveriges geologiska undersökning. 2016. Bilaga. Vägledningsmaterial över vilka Natura 2000-naturtyper som är känsliga för grundvattenpåverkan. SGU.
- Österlens vattenråds hemsida om vattenkemi; http://www.osterlensvattenrad.se/?page_id=113
- Österlens vattenvårdsförbund. 2006. Fiskar och fiske i nio Österlenår.

Bilagor

1. Karta med naturtyper enligt Natura 2000
2. Naturtypskoder för kartan
3. Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.
4. Rödlistade och hotade arter

Upprättad av Länsstyrelsen Skåne

Planförfattare: Johan Niss

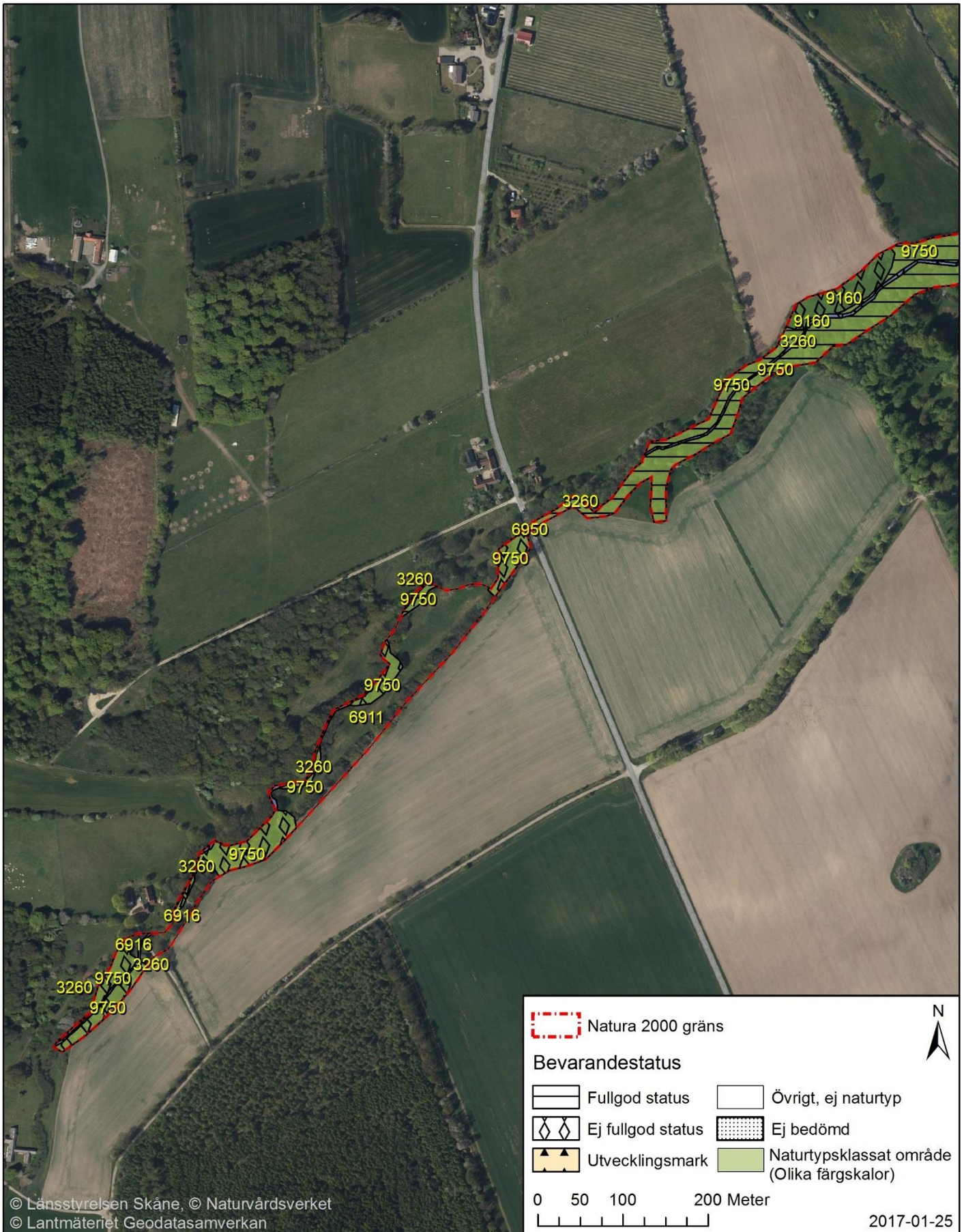
Senast reviderad 2018-01-24 av Marie Björkander



Natura 2000-området Klammersbäck-Torup, SE0420245 med naturtyper

Förteckning över naturtyper återfinns i bilaga 2

Karta 1 av 2

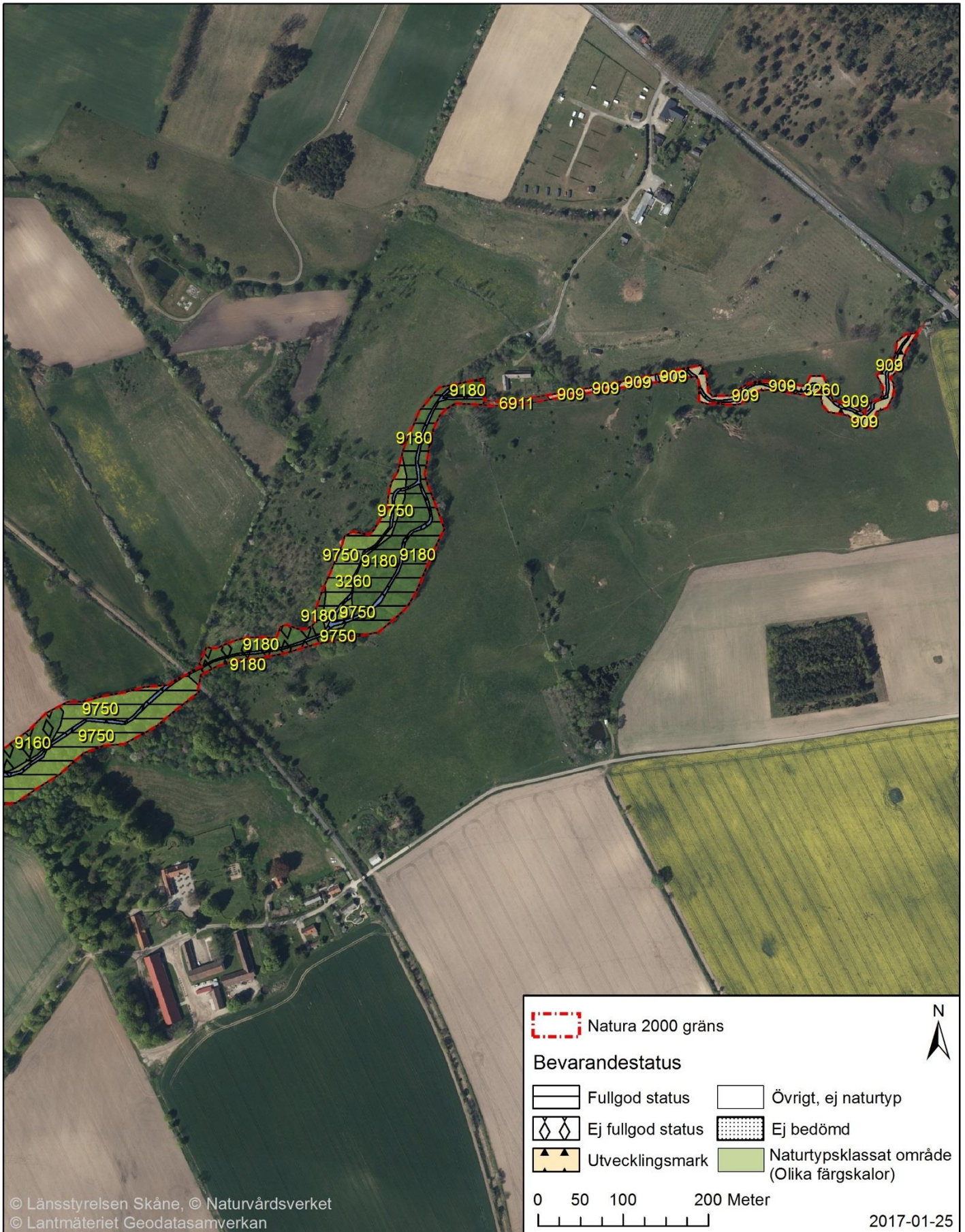




Natura 2000-området Klammersbäck-Torup, SE0420245 med naturtyper

Förteckning över naturtyper återfinns i bilaga 2

Karta 2 av 2



Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan

Natura 2000-naturtyper

- 3260 – Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor
- 9160 - Näringsrik ek- eller ek-avenbokskog
- 9180 - Ädellövskog i branter
- 91E0/9750 - Svämlövskog

Icke-naturtyper

- 6911 - Öppen kultiverad betesmark
- 6916 - Buskrik utmark
- 6950 - Väg
- 909 - lövsumpskog (lövskog på blöt mark)

Bilaga 3, Mått för ålder och grovlek per trädslag samt mängdbedömningar.

Diametergräns för grova träd per trädslag. Trädens diameter mäts vid brösthöjd.

Ek och bok	80 cm
Alm och ask	60 cm
Övriga ädellövträd	50 cm
Sälg	40 cm
Rönn	30 cm
Övriga triviala lövträd	50 cm
Tall och gran	70 cm

Ungefärlig nedre **åldersgräns för gamla träd per trädslag.** Med ”gamla träd” avses biologiskt gamla träd med en annan epifytflora, insektsfauna, barkstruktur och/eller stamform som avviker från yngre vuxna träd. Trädens grovlek är inte alltid en säker indikator på ett trädets ålder, då träd i vissa miljöer kan vara senvuxna.

Triviallövträd	100 år
Gran	120 år
Tall	150 år
Ek	200 år
Bok	150 år
Övriga ädellövträd	150 år

Bedömning av den **totala mängden död ved** (stående + liggande).

Lite	< 5 m ³ /ha
Måttligt	5 – 15 m ³ /ha
Rikligt	15 – 40 m ³ /ha
Mycket rikligt	> 40 m ³ /ha

Bedömning av den **totala mängden gamla träd** och **totala mängden grova träd.**

Saknas	Inga grova/gamla träd upptäckta
Enstaka	< 2/ha
Tämligen allmän	2 – 10/ha
Allmänt - rikligt	> 10/ha

Bilaga 4, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna

Rödlistade arter enligt artdatabankens rödlista 2015 placeras i olika hotkategorier beroende på risk för utdöende i vilt tillstånd inom olika tidsperspektiv. Arter med extremt/mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära/nära framtid placeras i kategorin CR (Critically endangered; akut hotad) resp. EN (Endangered; starkt hotad). Arter som löper stor risk för utdöende i ett medellångt tidsperspektiv placeras i kategorin VU (Vulnerable; sårbar). Arter som bedöms ligga nära kategorin VU men inte uppfyller alla kriterier placeras i kategorin NT (Near Threatened; missgynnad). Arter som numera är livskraftiga men som tidigare varit hotade placeras i LC. F= fridlyst art, Ågp= art som har eller ska få ett nationellt åtgärdsprogram för hotade arter, B2, B4 & B5 hänvisar till resp. bilaga i art- och habitatdirektivet.

Naturtyp/Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/Annant fakta
Fiskar	bäcknejonöga	<i>Lampetra planeri</i>	LC
Fjärilar	mjölfly	<i>Eublemma minutata</i>	EN
	åkerväddsantennmal	<i>Nemophora metallica</i>	VU
Fåglar	gulsparv	<i>Emberiza citrinella</i>	VU
	rapphöna	<i>Perdix perdix</i>	NT
	stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU
Kärlväxter	ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN
	blåsippa	<i>Hepatica nobilis</i>	F
	desmeknopp	<i>Adoxa moschatellina</i>	NT
	gulsippa	<i>Anemone ranunculoides</i>	F
	murgröna	<i>Hedera helix</i>	F
	ramslök	<i>Allium ursinum</i>	F
	skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	CR
Lavar	liten blekspik	<i>Sclerophora peronella</i>	VU
	slät fjälllav	<i>Agonimia allobata</i>	NT
	stiftklotterlav	<i>Opegrapha vermicellifera</i>	NT
Sländor	Saknas namn	<i>Agapetus fuscipes</i>	VU
	-"-	<i>Odontocerum albicorne</i>	NT
	-"-	<i>Ecclisopteryx dalecarlica</i>	NT
Storsvampar	korallticka	<i>Grifola frondosa</i>	NT

Bevarandeplanen för Klammersbäck-Torup

Syftet med Natura 2000-området Klammersbäck-Torup i Simrishamns kommun är att bevara det endast obetydligt förorenade vattendraget Klammersbäck samt den ädellövskog som ansluter till vattendraget. De prioriterade bevarandevärdena är de gamla grova träden, de senvuxna träden samt den döda veden och detta finns i naturtyperna näringsrik ek- eller ek-avenbokskog (9160), ädellövskog i branter (9180) och svämlövskog (91E0) samt vattendraget med dess bäckravin och fall.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda Natura 2000-områden och upprätta bevarandeplaner. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa och att upprätthålla Natura 2000-områdenas naturtyper och arter i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

Bevarandeplanen innehåller bevarandesyftena och bevarandemålen med Natura 2000-området via de fyra kriterierna areal, ekologiska strukturer & funktioner, typiska arter samt Natura 2000-arter (Arter i habitatdirektivets bilaga 2), beskrivning av området samt beskrivning av varje naturtyp och/eller art, förutsättningar för gynnsam bevarandestatus samt vad som kan påverka Natura 2000-området negativt. Den innehåller även information om vilka skötselåtgärder som behövs göras i Natura 2000-området.



Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane